Tær kenna seg illa vi›farnar av landsst‡rismanninum

Stjórin og skúlalei›-arin á Sernámsdeplinum søgdu seg úr starvi, tí tær hildu, at landsst‡rismannurin gav fólki eina fatan av, at okkurt órei›iligt var fari› fram á stovninum

UPPSAGNIR
Ey›un Klakstein

Tá landsst‡risma›urin í undirvísingar- og mentamálum í Sosialinum seinasta t‡sdag avdúka›i, at ein umfatandi kanning skal gerast av Sernámsdeplinum, avgjørdi lei›slan á stovninum at fara frá.

Marita Petersen hevur veri› stjóri á Sernámsdeplinum, sí›ani stovnurin formliga fór undir sítt virksemi 1. januar 1998, og Ása Ellefsen hevur veri› skúlalei›ari.

Tær hava nú bá›ar sagt seg úr starvinum, og tær fara frá í januar mána›i næsta ár.

– Eg r‡mi ikki, tí eg stúri fyri eini kanning av stovninum, men tí landsst‡risma›urin vi› sínum úttalilsum hevur sátt iva um virksemi hjá lei›sluni, sigur Marita Petersen.

Ta› er óheppi› landsst‡risma›urin ivast so stórliga í virkseminum hjá einum stovni undir sínum egna st‡ri, at hann heldur ta› ver›a ney›ugt, at ein uttanvelta› nevnd skal kanna stovnin, halda Marita Petersen og Ása Ellefsen, sum hava sagt seg úr sínum lei›slustørvum á Sernámsdeplinum.

Mynd: Jens Kristian Vang

Ása Ellefsen heldur, at ein kanning av Sernámsdeplinum ikki gevur útlit fyri, at skipa› vi›urskifti ver›a at arbei›a undir fyrstu nógvu árini, og tí fer hon úr sínum starvi.

Strí›st fyri at fáa alt upp á pláss

Løgfrø›isligu vi›urskiftini á Sernámsdepilinum hava veri› ógrei›, sí›ani stovnurin fór undir sítt virksemi fyri næstan trimum árum sí›ani.

Ein kunnger› skuldi gerast um n‡ggja stovnin, men hon er ikki komin enn, og hóast setanarvi›urskiftini hjá starvsfólkunum skuldu fáast í rættlag í 1998, er ta› ikki hent enn.

– Líka sí›ani Sernámsdepilin fór at virka, hava vit strí›st fyri at fáa løgfrø›isligu vi›urskiftini upp á pláss. Vit hava fer› eftir fer› mint Undirvísingar- og Mentamálast‡ri› á, at hetta mátti fáast av vegnum sum skjótast, men har er einki hent, sigur Ása Ellefsen, skúlalei›ari í Sernámsdeplinum.

Marita Petersen vísir á, at løgfrø›isligu vi›urskiftini eru arbei›s- og ábyrgdarøki› hjá Undirvísingar- og Mentamálast‡rinum, og lei›slan á Sernámsdeplinum einki fær gjørt fyri at fáa hesi vi›urskifti í rættlag, uttan at minna st‡ri› á at gera ta›.

Ein kunnger› var› gjørd fyrr í ár, men hon er ongantí› sett í gildi, og tí er løgfrø›isliga grundarlagi› undir stovninum framvegis ógreitt.

Vánalig útlit fyri broytingum

Marita Petersen og Ása Ellefsen eru samdar um, at ógrei›u vi›urskiftini á Sernámsdeplinum eru ótolandi bæ›i hjá lei›slu og starsfólki.

– Tá gjørt var› av at skipa Sernámsdepilin, gjørdi eg vart vi›, at løgfrø›isligu vi›urskiftini í sambandi vi› n‡ggja stovnin áttu at vera grei›, og kundi hetta eftir míni hugsan gerast vi› eini kunnger›. Tíverri var› einki gjørt, og tørvurin á grei›um vi›urskiftum, serstakliga í sambandi vi› starvs- og setanarvi›urskiftini, hevur veri› orsøk til ónøgd og ótrygg-leika hjá starvsfólkunum, sigur Marita Petersen.

Sí›ani hava stjórin og deildarlei›arin roynt at skunda undir, so ein kunnger› var› gjørd og sett í gildi, men hetta arbei›i› hevur einki úrslit havt vi› sær.

– Tá landsst‡risma›urin nú ætlar at skipa fyri eini kanning, sum fer at taka langa tí› at gjøgnumføra, eru eingi útlit fyri, at vi›urskiftini á stovninum fara at koma upp á pláss fyrstu árini, og tí havi eg ikki hug at halda fram her, sigur Ása Ellefsen.

Hesum tekur Marita Petersen eisini undir vi›, men hon vísir samstundis á, at ta› sum fekk bikari› hjá sær at flóta yvir, vóru or›ini, sum landsst‡risma›urin í Undirvísingar- og Mentamálum var› endurgivin fyri at siga vi› Sosialin seinasta t‡sdag.

– Eg r‡mi ikki, tí eg stúri fyri eini kanning av stovninum, men tí landsst‡risma›urin vi› sínum úttalilsum hevur sátt iva um virksemi hjá lei›sluni, sigur Marita Petersen.

Mynd: Jens Kr. Vang

Hava ikki hug at bí›a

Bæ›i Marita Petersen og Ása Ellefsen siga, at tær hava ætla› at sagt upp, tí arbei›sumstø›urnar hava veri› so truplar.

– Ta› er óheppi› landsst‡risma›urin ivast so stórliga í virkseminum hjá einum stovni undir sínum egna st‡ri, at hann heldur ta› ver›a ney›ugt, at ein uttanvelta› nevnd skal kanna stovnin, sigur Marita Petersen.

– Men ta›, sum serstakliga skelkar meg, er, at landsst‡risma›urin vi› sínum útalilsum alment sáar stóran iva um virksemi mítt sum stjóri á Sernámsdeplinum, og tí ynski eg ikki at halda fram í starvinum, sigur hon.

Marita Petersen og Ása Ellefsen siga bá›ar, at tær hava ikki hug at bí›a eftir einum nevndararbei›i, sum kann hugsast at gerast rættiliga drúgt, á›renn naka› kann gerast vi› løgfrø›isligu vi›urskiftini á Sernámsdeplinum.

– Tí hava vit valt at siga upp, og ikki tí, at vit stúra fyri eini kanning, sigur Marita Petersen.

Kenna einki til kanningina

Lei›slan á Sernámsdeplinum heldur, at Undirvísingar- og Mentamálast‡ri› sum skjótast eigur at seta eina kunnger› fyri stovnin í gildi og at fáa starvs- og setanarvi›urskiftini á stovninum upp á pláss.

– Sí›ani kundi ein nevnd arbeitt vi› spurninginum, hvussu ta› sernámsfrø›isliga arbei›i› kundi veri› skipa›, so at foreldur fingu eitt heildartilbo› ísta›in fyri at ver›a noydd at renna frá einum stovni til annan fyri at fáa alt at bera til, sigur Ása Ellefsen.

Ætla›u kanningina hjá landsst‡rismanninum av Sernámsdeplinum kenna tær bá›ar einki til. Tær hava ongan arbei›ssetning sæ› og eingin hevur spurt tær um naka›, á›renn landsst‡risma›urin nú avdúka›i ætla›u kanningina.

Bólkurin mannast í vikuni

KANNING
Ey›un Klakstein

Fyri eini gó›ari viku sí›ani seg›i Torbjørn Jacobsen, landsst‡risma›ur, vi› Sosialin, at hann ætla›i at seta ein bólk at gera ein umfatandi kanning av Sernámsdeplinum.

Hesin bólkurin skuldi mannast fyrsta dagin vi› uttanvelta›um fakfólki.

Nú er Torbjørn Jacobsen á fundi hjá Nor›urlandará›num í Reykjavík, og bólkurin, sum skal gera kanningina, ver›ur ikki settur, fyrr enn landsst‡risma›urin kemur heim aftur fríggjadagin.

– Vit hava nøkur nøvn á bor›inum, men vit mugu hava ein fund í st‡rinum, á›renn vit taka endaliga avger›um, hvussu bólkurin skal mannast, sigur Torbjørn Jacobsen.

Arbei›ssetningurin hjá bólkinum er klárur.

Brimil liggur enn í Noregi, tí Fíggjarmálast‡ri› og fakfeløgini eru ósamd um lønina. Men tá i› Jørgen Niclasen finst at fakfeløgunum, var ta› ikki Starvsmannafelagi›, hann meinti vi›

Gunnleivur Dalsgar› skal ikki føla seg raktan

- Starvsmannafelagi› hevur veri› lagaligt at hava vi› at gera og eg havi onki at harta limirnar í tí fyri, sigur Jørgen Niclasen, landsst‡risma›ur í fiskivinnumálum

BRIMIL
Áki Bertholdsen

Jørgen Niclasen, landsst‡risma›ur, er harmur um, at forma›urin í Starvsmannafelagnum hevur tiki› ta› illa upp, sum hann seg›i vi› Sosialin leygardagin.

Tá fanst Jørgen Niglasen at fakfeløgunum fyri at hava sett órímilig krøv í samrá›ingunum um lønina hjá teimum, sum skulu sigla vi› n‡ggja vaktarskipinum, Brimli.

– Ta› er órímiligt at krevja lønarhækkingar uppá 30-40% í einum helt hann. Hann helt eisini, at ta› var at seta trygdina á sjónum uppá spæl.

Gunnleivur Dalsgar› helt, at hetta vóru so grovar ákærur, at Jørgen Niclasen skylda›i teimum eina umbering.

Meinti ikki vi› teir

Men ta› skilst, at forma›urin í Starvs-mannafelagnum eigur ikki at føla seg raktan. Tí nú Jørgen Niclasen útgreinar ta› hann seg›i, leggur hann dent á, at ta› var ikki Starvsmannafelagi›, hann meinti vi›.

– Eg havi onki at harta Starvsmannafelagi› fyri, tí limirnir í tí hava altí› veri› lagaligir og ta› eru ikki teir, sum liggja í buktini. Eisini eru ta› limir í Starvsmannafelagnum, sum ansa eftir Brimli í løtuni. Jørgen Niclasen leggur afturat, at hesa tí›ina, hann hevur havt ábyrgdina av Fiskimálast‡rinum, hevur hann ikki havt ringar royndir av Starvsmannafelagnum.

Men Jørgen Niclasen heldur fast um, at Skipara- og Navigatørfelagi› og Maskinmeistarafelagi› spenna bogan hart, tá i› tey krevja 30-40% í lønarhækking.

Og hann heitir framvegis á partarnar um at fara til samrá›ingar. Men sjálvir fær hann ikki gjørt stórvegis, tí samrá›ingarnar eru undir Fíggjarmálast‡rinum.

Virkini undir umhvørvisst‡ring

Dagarnar 2. og 3. nov. var arbei›srá›stevna um Lokal Agenda 21 í smáum oyggjasamfeløgum í Føroyum, skrivar Vinnuhúsi› frá stevnuni

Ein nor›urlendskur arbei›sbólkur hevur seinnu árini arbeitt vi› at útgreina á hvønn hátt, Agenda 21 kann setast í verk í smáum samfeløgunum í Nor›urlondum, skrivar Vinnuhúsi›.

Á arbei›srá›stevnuni vóru luttakarar úr Íslandi, Noregi, Álandi og úr Føroyum, sum hvør í sínum lagi greiddu frá á hvønn hátt oyggjasamfeløg og kommunur hava arbeitt vi› Agenda 21 seinastu árini.

Serliga áhugavert var at hoyra, hvussu stóra orku álendingar hava lagt í at arbei›a vi› at økja tilvitanina hjá íbúgvunum um umhvørvi og á hvønn hátt hvør einstakur kann gera sítt til at betra um umhvørvi› á Álandi.

Virkini stu›la›

Vinnurá›gevin í Kristiansand kommunu Lars Helge Brunborg greiddi luttakarunum á rá›stevnuni frá, á hvønn hátt Kristiansand kommuna hevur stu›la› virkjunum í kommununi at koma í gongd vi› umhvørvisst‡ring.

Arbei›i› byrja›i vi›, at eitt snikkaravirki› í kommununi vendi sær til vinnurá›gevan í b‡num og ba› um hjálp til at gerast meira umhvørvisvinarligt. Vinnurá›gevin vendi sær til umhvørvislei›aran í kommununi og saman fóru teir út á snikkaravirki› og mettu um, hvat virki› kundi gera ø›rvísi og solei›is gerast meira umhvørvisvinarligt. Tá hetta var gjørt, vendi snikkaravirki› sær aftur til kommununa og ba› um at fáa eina váttan fyri arbei›i›, virki› hev›i gjørt á umhvørvisøkinum, tí virki› ætla›i at brúka váttanina í markna›arføringini.

Gó›kenning

Hetta var byrjanin til, at Kristiansand kommuna stovnsetti tiltaki› »Miljøfyrtårnet« og nú gó›kennur virkir í kommununi eftir ávísum ey›kennum, sum sett ver›a til hvørja vinnugrein sær.

Kristiansand kommuna hevur nú fingi› játtan frá norska Umhvørvismálará›num til at stovnseta skrivstovu í kommununi, sum skal arbei›a vi› at kunna a›rar kommunur í landinum um tiltaki›, at læra upp starvsfólk, sum skulu gó›kenna virkir eftir standardunum og at gera n‡ggjar standardir til fleiri vinnugreinar.

Gó›kenningin, sum virkini fáa, er fyri 3 ár. Sí›ani mugu virkini endursko›ast og ganga tey framvegis krøvunum í standardinum á møti, fáa tey n‡tt prógv fyri, at tey eru umhvørvisvinarlig í sínum virksemi.

Hví sovor›in gó›kenning? Jú, virkini koma í gongd vi› umhvørvisst‡ring og tey byrja í smáum. Tá tey hava fingi› hesa gó›kenningina, kunnu tey arbei›a ví›ari fram ímóti at fáa eina EMAS ella ISO9001 gó›kenning, skrivar Vinnuhúsi›.